

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

116 [i.e. 118]. Edictum Reg. Tu[n]ch. in Christ. infame.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

117.
Generositas
duorum
Christ.

indictam mihi tam barbaram & præcipientem fugam, vix ut licuisset, mediæ eorum partem de peccatis audire. Inter hæc Matthias ut erat in vinculis pergebat annuntiare Christi legem, & ignominia illatæ patientia hilari, & amore, palam ethnicis facere cuiusmodi esset lex quam profitebatur, quoad tandem lictores, audire illum diutius tædedit, sustinuitque dicentem abrupte; quibus excipiendis Antonius qui vincus adhuc tenebatur se medium iniecit, & hunc caditis ait, quod Christianus sit? sum & ego pariter Christianus, si plagas quas ei infligitis (quod rogo plurimum) non lubet in me omnes conuertere, parte me saltem quæ mihi debetur, nolite frustrari. Non fuit hic opus verbosis precibus, vnus Ministrorum detractam, quam ut mos Christianorum est gerebat in manica crucem multis, & durissimis ictibus in os, vultum, & pectus impingit, gemente multum Antonio, salutis instrumentum dedecorari tam indigno vsu. His Mandarinæ filius cum superuenisset, ex Antonio quæsiuit, quod suum ob scelus tam malè haberetur? ego Dei amore, inquit, eiusque legis sanctissimæ benè ac bellè quæ Dei est gratia habeor; quod sarcasmo exceptum ab idololatra, magno ardore suadere Antonius institit, illudque Christi fusius enarrate, *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Verso dehinc ad astantes sermone in cælorum Regnum, & ineffabilem Dei præstantiam se latius efferre, quibus teneriter affecta quæ aderant honorariæ aliquot ex palatio puellæ, libertatem illi & socio à Mandarinæ impetrarunt, & multa commendatione probitatem illorum apud ipsam laudarunt; voluit tamen admonitos in posterum saperent; emendaréntque præterita; quibus illic, vtramuis in partem quicquid accideret parati, responderent intrepidè, malorum esse emendationem non rectè factorum. Quale certò esset quod verabat, diuinæ legis præconium; quam cum essent amplexi, eius necessitate perspicuè cognita, non posse illam absque piaculo alios eclare; lictores parum responsis attentis ambos soluunt, *gaudentes quoniam digni habiti essent pro Iesu nomine contumeliam pati.* Huc vsque Maiorica, cuius in Engheana Prouincia, quinquennis, & vagæ expeditionis fuit idem tenor alternantium malorum & bonorum; consolationis & doloris inuicta semper animi firmitate, & constanti laborum perseverantia. Sed enim Septembri huius anni consternatus est immani spectaculo; mare fines egressum eluione improuisa pagos obruit adiacentes, ædes sacras, multosque Neophytos, quos excepit post paulum à Rege furioso terribilior tempestas; edictum infame octaua luna hoc est mense Septembri promulgatum, quo Christianos colluuiem hominum vilem, flagitiosam, nullius pretij & famæ nominabat; vetabat quenquam ad eorum sectam accedere; Catechistis exilium ab aula indicebat; iubebat ab regionalibus Præfectis inuestigari Christianos, nisi professione abiurata patrios cultus repeterent, capi, vinciri, tribunalibus sisti puniendos. Procellæ huius incitator ventus, flatus pessimæ Regis concubinæ. Annonæ angustias,

116.
Edictum
Reg. Tüch.
in Christ in-
fame

angustias, aliquot mensium induxerat siccitas, & famem sementis minabatur, ad extorquendam pluuiam decretum publicè nomen Buz mutare Tunchini scilicet Regi legitimo, qua mutatione vniuersam credunt mutari naturam, nec esse aliud in metu cladum publicarum remedium certius. Addebant huic Bonzij solennia supplicationum, & detracta suis altaribus simulachra cum circumtulissent, nunc vnum, cras alterum sub dio relinquebant, vt eorum aspectu iratum cœlum placaretur. Ex iis vnum graui auro factum notauit furcifer, nactusque malè custoditum, admolitus est Deo suo manus, & ventrem illius, cultorum simplicium vt mos est ditatum liberalitate affatim vacauit. Reus sacrilegij eiusdem ethnicus iis ipsis diebus damnatus fuerat, huius tamen crimen nullo examine, nullis in iurijs in Christianos idcirco coniectum est quòd aduersarentur cultui idolorum; deferuntur à Bonziis ad sceleratam meretricè; ab hac ad Regem cum femineis querelis, & lamentis; causa iudicata Rex, & intacta belluinam vomit præcipit atque sententiam, quæ solenni mox aduersus Christum, & eius cultores edictione sancitur. Patres debilium lapsibus occursum defensionem Veri, & famæ Christianæ solidam in lucem mittunt; altera in modum epistolæ fideles hortantur vt Regis odio, & crudelitate Ministrorum in rem suam prudenter ad meriti cumulum vterentur, qua sanè adhortatione, ab aula semoti potissimum egebant, vt magno suo cum dolore sensit P. Maiorica in Prouincia Engheana. Vbiq; tamen fuere ingenti animo non pauci; plures ignaui, & inerti, quod ferè vsu venit in his aduersus Ecclesiam procellis. Atque hinc nostris integratus labor ad reconciliandos Deo lapsos.

Verum enim vero dum passim Ministri sæuiunt in Prouincia Engheana, & Tignoa in Christianos, & ædes sacras, impietatem Regi suam, eiusque idolis rependit Deus grandi cum fœnore. Chesium regni sedes, nocte vna quæ Februarij sequentis duodetricesimum præcessit, incendio periit, haudquaquam fortuito, sed ab hoste Rege Cocincina, paucorum periculo emissariorum, iniecto, vt hostem qui cum bellum gerebat, potentissimæ ciuitatis, & opulentissimæ præsidio nudaret; ex ea enim paucis horis præter fumum, & cinerem nihil superfuit. Arsit numerus elephantorum ingens, & multa equorum millia qui per inuolutum flammis grassantibus populum furentes, inferorum speciem ignium, & pœnarum horrendo spectaculo exhibebant. Palatium cum gaza regia; cum idolis templa; cum cœnobijs Bonzij paucis exceptis consumpti sunt. Extincto vix igne purgatur solam, noua Chesium designatur, surgitque breuissimo tempore deletæ similis; materia scilicet vt in ruinam sic in fabricam facili. Rex ea mollitus regis vrbs clade, longèque nunc erga nos diuersus, solum nobis construendo templo, & domui offert, & stationibus duabus multum inter se distantibus, vastam illam urbem Societas sub anni finem obtinuit, quo P. Antonius Barbosa, & Felix Morellius ad eam appulerunt, cœterum hic annus.

P.P.p.p.

119.
Rex Tunchi.
in Christ.
æquior.